

KNÍŽNICA KORNELA A NADE FÖLDVÁRIOVCOV

Experimentálna expozícia, kultúrno-spoločenský priestor i slovenský unikát

Mgr. Lucia Nižníková

Začiatkom roka 2019 avizovala Slovenská národná galéria (SNG) prípravu dvoch experimentálnych expozícií. „Galéria v 21. storočí je predovšetkým kultúrna inštitúcia a kultúrna inštitúcia robí veľmi veľa vecí, nielen vystavuje umenie. A o tom budú aj experimentálne expozície,“ vyjadrila sa vtedy riaditeľka SNG Alexandra Kusá. Prvou zo spomínaných expozícií je Knižnica Kornela a Nade Földváriovcov, ktorá napokon uzrela svetlo sveta na prvom poschodí Esterházyho paláca v Bratislave a od 18. mája 2019 je sprístupnená verejnosti.



Expozíciu začala SNG pripravovať s predčasne zosnulým spisovateľom a filmárom Petrom Krištúfkom. Impulzom a inšpiráciou bola jeho snaha zachovať veľkú zbierku kníh najznámejšieho neznámeho slovenského spisovateľa, literárneho kritika, prekladateľa a vášnivého bibliofila Kornela Földváriho (1932 – 2015). Spisovateľ vlastnil vo svojom byte približne dvanásťtisíc kníh chaoticky naukladaných v kopách vysokých až po strop. Do jednej z izieb sa vôbec nedalo vojsť – knihy zatarasili dokonca aj okná a z obývačky zostal len tmavý tunel vedúci k televízoru.

To, čo bolo do výšky navrhované na pôdoryse földváriovského bytu, je v priestoroch SNG uložené na stenách, ale tak, aby vytváralo dojem zdanlivo neusporiadaného, no vizuálne príťažlivého chaosu. Vnútorňý priestor medzi stenami je zariadený pohodlným nábytkom na sedenie. Výsledkom je zavesená knižnica – obraz spisovateľovho zberateľstva a miesto s atmosférou, miesto, ktoré vyzerá, akoby bolo súčasťou bežného života, bežného bytu. Nie je to typická verejná knižnica, akú všetci poznáme. Návštevníci si tu môžu oddýchnuť, dať si kávu, najesť sa, porozprávať, alebo si prečítať niečo z bohatého fondu.

Spisovateľ bol známy svojou záľubou v brakovej, druhotriednej literatúre, predovšetkým v detektívkach a kovbojkách. V istom životnom momente, keď ako politicky nepohodlný v 50. rokoch minulého storočia rúbal stromy na Šumave, ho jednoduchý brožovaný westernový rodokaps (skratka zo slovného spojenia **román do kapsy**) zachránil pred beznádejou a umožnil mu *unikat* do slobodného sveta, kde naňho politická moc nedosiahla. Tento typ literatúry zároveň vnímal ako iniciačný moment, ktorý prvý mladého človeka môže preniesť do sveta literatúry, a až potom mu otvorí dvere k veľkým témam a príbehom. Aj preto na jednej zo stien knižnice visí fotografia usmiatého Kornela v indiánskom odeve s členkou v nadživotnej veľkosti a pod ňou exponát koňa.

Knižnica je jedinečným spojením galerijnej expozície, klasickej knižnice, interaktivity, *domáckej* atmosféry a nevšedného vizuálu. Všetky tieto zložky z nej vytvárajú samostatné umeleckého dielo. Služi ako ďalší spoločenský priestor galérie, v ktorom sa organizujú besedy, prednášky a iné komorné podujatia, i ako príjemné miesto intelektuálneho odpočinku.

Použité zdroje:

- [1] SNG predstavi dve experimentálne expozície, prvou bude Földváriho knižnica. Dnes 24 Bratislava [online]. Bratislava: Bratislava 24, 03.02.2019 [cit. 2021-01-11]. Dostupné na: <https://bratislava.dnes24.sk/sng-predstavi-dve-experimentalne-expozicie-prvou-bude-foldvariho-kniznica-321631>
- [2] Knižnica Kornela a Nade Földváriovcov. SNG [online]. Bratislava: Slovenská národná galéria, 2019 [cit. 2021-01-11]. Dostupné na: https://www.sng.sk/sk/vystavy/2296_kniznica-kornela-a-nade-foldvariovcov
- [3] MASCALIOVÁ, Lenka. Knižnica Földváriovcov v SNG. Literárne informačné centrum [online]. Bratislava: Literárne informačné centrum, 2003 – 2021, 15.05.2019 [cit. 2021-01-11]. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/clanok/kniznica-foldvariovcov-v-sng>
- [4] NAGY, Dado. O knižnici Kornela a Nade Földváriovcov. Denník N [online]. Bratislava: N Press, 19.05.2019 [2021-01-11]. Dostupné na: <https://dennikn.sk/1472858/o-kniznici-kornela-a-nade-foldvariovcov/>

Zdroj obrázka:

SHUFLOVIC. Knižnica Kornela Foldvariho... SNG Bratislava. Flickr [online]. Mountain View (CA): Flickr, Inc., 15.12.2019 [cit. 2021-01-11]. Dostupné na: <https://www.flickr.com/photos/shuflovic/49221938438/>